

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 260/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. apríla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť K. L., a Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov č. 4 - 11 Bratislava – Lamač, Vuka Karadžiča 27, Bratislava, zastúpených advokátkou JUDr. Gabrielou Zelemovou, Heydukova 16, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 S 138/2010 zo 16. februára 2012 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžr/178/2012 z 8. októbra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. L. a Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov č. 4 - 11 Bratislava – Lamač o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. januára 2014 doručená sťažnosť K. L. a Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov č. 4 - 11 Bratislava – Lamač (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 138/2010 zo 16. februára 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžr/178/2012 z 8. októbra 2013 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli, že „žalobou zo dňa 3. 5. 2010 sa sťažovatelia... domáhali... preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu - Krajského pozemkového úradu v Bratislave č. 269/117/07/2010 zo dňa 22. 2. 2010.

Týmto rozhodnutím správny orgán..., potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Bratislave č. 4691/09/823/09-MSO zo dňa 17. 9. 2009, ktorý ako príslušný správny orgán v konaní podľa zákona č. 64/1997 Z. z..., ktorým uvedené konanie zastavil... z dôvodu, že „ten, kto podal návrh na začatie konania, nie je účastníkom konania a nejde o konanie, ktoré môže začať správny orgán. Záver, že členovia ZO SZZ -4-11 Bratislava - Lamač nie sú účastníkmi konania odôvodnil nelegálnosťou užívania pozemkov, resp. užívania pozemkov bez právneho titulu, v konečnom dôsledku nesplnením podmienky správneho konania uvedenej v § 2 ods. 1 a 2 a § 8 ods. 1 a 2 zákona č. 64/1997 Z. z.

Žalovaný... Krajský pozemkový úrad... svoje rozhodnutie založil na svojom názore, že v predmetnom správnom konaní neboli splnené podmienky podľa § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1, § 6 písm. a) a § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. a teda námietky žalobcu sú nedôvodné.“

Sťažovatelia považujú tieto rozhodnutia za nezákonné, pretože vychádzajú z „nesprávneho právneho posúdenia... veci, nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu veci a nesprávne procesného postupu žalovaného“, za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a tiež nespĺňajú náležitosti, ktoré ustanovuje „§ 46 a § 47 správneho poriadku“.

Krajský súd žalobu sťažovateľov rozsudkom zamietol, proti ktorému podali sťažovatelia odvolanie, v ktorom uviedli, že krajský súd sa nezaoberal ich námietkami, „čím im odňal právo na spravodlivý súdny proces“ a tiež „bez náležitého vysvetlenia... sa súd stotožnil so závermi žalovaného (a aj prvostupňového správneho orgánu) o správnosti rozhodnutia - o zastavení konania podľa zákona č. 64/1997 Z. z. z dôvodu podľa ust. § 30 ods. 1 písm. a) správneho poriadku, ktorú aplikáciu tohto ustanovenia na daný prípad sťažovatelia tiež namietali...“.

Sťažovatelia nesúhlasili s právnymi závermi krajského súdu, že «nie sú účastníkmi konania podľa predmetného zákona, nakoľko neboli splnené podmienky vyžadované týmto zákonom a to užívanie pozemkov v zriadenej záhradkovej osade, ktorou sa v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. rozumie záhradková osada zriadená do 24. júna 1991 na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá zmluva o dočasnom užívaní pozemku medzi záhradkárskou organizáciou, alebo jej členom a poľnohospodárskou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá k pozemku mala niektoré z práv tam taxatívne vymedzených.

Podľa argumentácie správnych orgánov, ako aj prvostupňového súdu sťažovatelia nesplnili podmienku zriadenej záhradkovej osady - „zriadenej riadne a legálne“, nakoľko v prípade sťažovateľa v konaní nepredložili ako dôkaz rozhodnutie o využití územia na jej „legálny“ vznik. Na základe tejto skutočnosti štátne orgány vyvodili záver o nelegálnosti existencie sťažovateľa v 21 rade - Základnej organizácie Slovenského zväzu záhradkárov č. 4-11 Bratislava - Lamač a následne, že sťažovatelia nie sú účastníci konania podľa zákona č. 64/1997 Z. z...».

Najvyšší súd rozsudkom rozsudok krajského súdu potvrdil, ale v rozsudku *„neuviedol žiadne konkrétne skutkové a právne dôvody svojho rozhodnutia... a dostatočne neodôvodnil, prečo vyhodnotil odvolanie sťažovateľov za neopodstatnené...“*

V odôvodnení najvyšší súd iba cituje «rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn.: 2 Sžo 82/2010 zo dňa 23. 6. 2010 vo veci reštitučného nároku k pozemkom, na ktorých sa nachádza „záhradková osada“, uplatneného účastníkom Lesné spoločenstvo majiteľov urbáru a lesnej spoločnosti Bratislava - Lamač, v ktorom sa riešila otázka „legálnosti“ danej záhradkovej osady.

Všeobecné súdy sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadali so všetkými skutočnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. Zároveň sa nevyporiadali s námietkami a argumentáciou sťažovateľov v priebehu celého konania. Svoje rozhodnutia založili výlučne na argumentácii o nelegálnej existencii danej záhradkovej osady.».

Sťažovatelia ďalej vo svojej sťažnosti uviedli, že „zákon nepodmieňuje existenciu záhradkovej osady vydaním územného rozhodnutia (v tom je pochybenie napadnutého správneho rozhodnutia), ale faktickou jej existenciou (čo v tomto prípade nie je sporné) keďže stavebné úrady vydávali stavebné povolenia záhradkárom aj bez územného rozhodnutia“.

V tejto súvislosti poukazujú aj na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/2000 z 30. mája 2001 a jeho právny názor, že „existujúcim zákonným režimom sa predovšetkým zabezpečuje právna istota doterajších užívateľov pozemkov v zriadených záhradkových osadách a zabezpečuje sa aj reálnosť ich ďalšieho využívania do obdobia konečného vyriešenia vlastníckeho práva k nim na základe konania podľa § 7 ods. 1 zákona o záhradkových osadách. Je potrebné dodať, že nikdy pred vydaním zákona č. 64/1997 Z. z. neexistoval právny predpis, ktorý by určoval, že záhradkové osady, zriadené bez územného rozhodnutia sú neplatne zriadené. Nemohlo sa tak stať ani na základe zák. č. 64/1997 Z. z., pretože by bolo išlo o neprípustnú spätnú retroaktivitu.“.

Sťažovatelia ďalej nesúhlasia s názorom všeobecných súdov „o neexistencii nájomného vzťahu ex lége podľa zákona č. 229/1991 Zb. a neskôr podľa zákona č. 64/1997 Z. z., sťažovatelia užívajú pozemky bez právneho titulu, t. j. nelegálne a nespĺňajú podmienku byť užívateľmi...“, a tvrdia, že «V rámci správneho konania a v konaní pred súdom bolo preukázané, že od roku 1962 sa v „priestore“ terajšej záhradkovej osady (právny termín zavedený až v roku 1997) Základnej organizácie 4-11 Slovenského zväzu záhradkárov Bratislava Lamač vykonávala záhradkárská činnosť v súlade s vtedy platnými zákonmi, teda lége artis a to na základe nájomných zmlúv na dočasné užívanie pozemkov medzi prenajímateľom JRD Bratislava Lamač a občanmi záhradkármi, ktorí sa následne, potom ako sa po zrejmom spoločenskom prospechu týchto aktivít občanom dostala podpora štátu, stali členmi ZO SZZ v Bratislave Lamači...

V zmysle zák. č. 64/1997 Z. z. a týchto predložených a vykonaných dôkazov o existencii nájomných vzťahov, existovala zriadená záhradková osada v teritóriu určenom rozsahom nájomných zmlúv a to dňom, kedy sa dovtedajší nájomcovia stali aj členmi ZO SZZ. ZO SZZ Bratislava - Lamač bola zaregistrovaná na RV SZZ odo dňa 29. 3. 1974, ktorý právny stav trvá doposiaľ. Zmena v osobe nájomcu, ktorá sa udiala v roku 1984, je pre posúdenie, či daný stav vyhovuje podmienkam zák. č. 64/1997 Z. z. právne irelevantná a znamenala v tom čase len formálnu systemizáciu a zjednodušenie administratívy. Vo faktickom a zákonnom užívaní pozemkov na záhradkárske účely občanmi združenými v záujmovej organizácii podľa miesta právne korektného užívania k žiadnej zmene nedošlo.

Nie je podstatným, že zmluvy boli uzavierané so žalobcom -jednotlivými užívateľmi pozemkov, ktorí v tom čase neboli členmi záhradkovej osady.

Okrem uvedených zmlúv v roku 1981 došlo medzi ZO SZZ a Jednotným roľníckym družstvom Devín v Bratislave - Záhorská Bystrica k uzavretiu Zmluvy o prenechaní združených členských pozemkov na poľnohospodárske využitie podľa § 40 zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.

Nie je nám jasné, prečo od týchto zmlúv súdy nevyvodili užívateľský vzťah v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z. Tento vo svojom odôvodnení uvádza, že užívatelia pozemkov užívajú pozemky nelegálne bez právneho titulu, nakoľko SZZ ZO 4-11 Bratislava od účinnosti zákona č. 229/1991 Zb., t. j. od 24. 6. 1991 nemala k pozemkom žiadne práva. „Veľká nájomná zmluva“ uzavretá v roku 1981 bola uzavretá na dobu 12 rokov...

Vyslovený právny záver súdu nie je správny. Ako bolo uvedené záhradkárska organizácia mala predmetné pozemky v nájme na základe Zmluvy o prenechaní združených členských pozemkov na poľnohospodárske s JRD Devín v Bratislave zo dňa 10. 11. 1981 na dobu 12 rokov, ktorý nájom by skončil v roku 1993. Medzitým bol prijatý zákon č. 229/1991 Zb., ktorým došlo k zániku užívacích práv uvedených v ust. § 22 ods. 1 tohto zákona. Bol zavedený ex lege nájomný vzťah medzi užívateľmi a pôvodnými vlastníkmi pozemkov. To znamená, že kontinuálne, bez prerušenia zákonného užívania pozemkov žalobcami, títo užívali pozemky z titulu zákonného nájomného pomeru najskôr podľa ust. § 22 ods. 2 a 3 zákona č. 229/1991 Zb. a neskôr podľa ust. § 3 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z...

Z dôvodov už vyššie uvedených a to, že sťažovatelia riadne užívali pozemky v záhradkovej osade - platne existujúcej zmluvy z roku 1981, nájom pozemkov neskončil v roku 1993, ale v zmysle zákona 229/1991 Zb. a ust. § 22 ods. 2 a 3 došlo k predĺženiu tohto nájmu na nájomný vzťah ex lege.».

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom: „Najvyšší súd... rozsudkom č. k.: 1 Sžr/178/2012 zo dňa 8. 10. 2013 a Krajský súd... rozsudkom č. k.: 1 S 138/2010 - 176 zo dňa 16. 2. 2012 a konaním, ktoré im predchádzalo porušili základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1, 47 a 48 Ústavy SR ako súčasť širšieho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu a základné právo sťažovateľov na vlastníctvo podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR a právo na majetok podľa článku 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru...

Rozsudok.... Najvyššieho súdu... č. k.: 1 Sžr/178/2012 zo dňa 8. 10. 2013 a rozsudok... Krajského súdu... č. k.: 1S 138/2010 - 176 zo dňa 16. 2. 2012 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie... Krajskému súdu...“

Okrem toho sa sťažovatelia domáhajú priznania finančného zadosťučinenia v sume 20 000 € a náhrady trov konania v sume 331,13 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (obdobne IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

1. K namietanému porušeniu základných práv rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovatelia sa môžu domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím im dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 269/06). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 440/2010, II. ÚS 454/2012).

V danom prípade boli sťažovatelia oprávnení podať proti rozsudku krajského súdu odvolanie, o čom vedeli, odvolanie aj podali a najvyšší súd o odvolaní rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovatelia mali k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov v časti namietajúcej porušenie ich základných práv rozsudkom krajského súdu a jeho postupom predchádzajúcim vydaniu tohto rozsudku z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a iných označených práv rozsudkom najvyššieho súdu

Sťažovatelia tvrdia, že najvyšší súd (a tiež krajský súd) „porušili základné právo sťažovateľov na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1, 47 a 48 Ústavy SR ako

súčasť širšieho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu a základné právo sťažovateľov na vlastníctvo podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR a právo na majetok podľa článku 1 ods. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru“, pretože sa v odôvodnení svojich rozhodnutí „nevysporiadali so všetkými skutočnosťami, ktoré v konaní vyšli najavo. Zároveň sa nevyporiadali s námietkami a argumentáciou sťažovateľov v priebehu celého konania. Svoje rozhodnutia založili výlučne na argumentácii o nelegálnej existencii danej záhradkovej osady.“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 1 ústavy každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 47 ods. 4 ústavy kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

V posudzovanom prípade sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov v tejto časti zistiť, či sú právne závery, o ktoré najvyšší súd oprel svoj rozsudok, zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Z toho

dôvodu ústavný súd preskúmal odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok krajského súdu.

Ústavný súd v tejto veci súčasne zistil, že tomuto konaniu predchádzalo konanie, v ktorom Obvodný pozemkový úrad v Bratislave (ďalej len „pozemkový úrad“) rozhodnutím č. j. 2006/02354-R/Ber zn. 976/92 z 19. júna 2006 (ďalej len „rozhodnutie z 19. júna 2006“) vyhovel reštitučným nárokom oprávnených osôb združených v Lesnom spoločenstve majiteľov urbáru a lesnej spoločnosti Bratislava – Lamač k pozemkom v katastrálnom území Lamač a oprávneným osobám bolo prinavrátené vlastníctvo k uvedeným pozemkom [t. j. boli im vydané v súlade s terminológiou zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.)]. Krajský súd následne rozsudkom sp. zn. 3 Sp 135/2006 z 1. decembra 2009 a najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 82/2010 z 23. júna 2010 dospeli k záveru, že v danom prípade na pozemkoch, ku ktorým si oprávnené osoby uplatnili reštitučné nároky, nebola zriadená záhradkárska osada, a preto nie je daná prekážka na prinavrátenie vlastníctva k týmto pozemkom v zmysle § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 229/1991 Zb.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 440/2010 z 24. novembra 2010 odmietol sťažnosť jedného zo sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú práve proti uvedenému rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 82/2010 z 23. júna 2010.

Predmetom tejto sťažnosti sťažovateľov je teda ich nesúhlas s rozsudkami najvyššieho súdu (krajského súdu), ktoré preskúmavali rozhodnutia pozemkového úradu sp. zn. 4691/09/823/09-MSO z 19. júna 2009 (potvrdené Okresným úradom Bratislava (pôvodne Krajský pozemkový úrad v Bratislave pod sp. zn. 269/117/07/2010 z 22. februára 2010) o zastavení správneho konania iba z dôvodu, že „sťažovatelia nie sú účastníkmi konania“, pretože užívajú predmetné pozemky nelegálne bez právneho titulu. V nadväznosti na to sťažovatelia nesúhlasia s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom najvyššieho súdu, teda s interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v ich právnej veci.

Sťažovatelia ďalej poukazujú najmä na to, že „splnili podmienky v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z., tak ako to tento zákon vyžaduje. Je pravdou, že užívatelia pozemkov v záhradkovej osade sú povinní v konaní podľa zákona č. 64/1997 Z. z. preukázať, že vlastníci odmietli k príslušným pozemkom uzavrieť kúpne zmluvy s návrhom ceny najmenej vo výške náhrady uvedenej v ust. § 11 zákona č. 64/1997 Z. z. alebo že vlastníci sa k návrhu kúpnej zmluvy nevyjadrili. Tieto podmienky správny orgán skúma počas konania a sú podkladom pre jeho rozhodnutie. Ako je zrejmé v predmetnej veci prvostupňový správny orgán 17. 9. 2009 - v čase keď tieto podmienky boli žalobcom splnené.

Bolo by nespravodlivým a tiež v rozpore s úmyslom zákonodarcu - aby účelom zákona č. 64/1997 Z. z. bol záujem na riešení a usporiadaní pomerov k pozemkom, na ktorých sú zriadené záhradkové osady s plným vybavením, ale na cudzej pôde, ak by v konaniach podľa zákona č. 64/1997 Z. z. pri posudzovaní splnenia podmienok podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. nebrali do úvahy všetky skutočnosti v každom jednotlivom prípade osobitne, tak aby bol daný zmysel zákona naplnený.“

V kontexte daných okolností daného prípadu ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľov vo vzťahu k rozsudku najvyššieho súdu a zistil, že ich sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Vo vzťahu k posúdeniu meritórneho obsahu právnych záverov najvyššieho súdu, ktoré sú uvedené na strane 20 až strane 27 ústavný súd konštatuje, že jeho závery o zastavení správneho konania o návrhu sťažovateľov na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom v záhradkárskej osade podanom podľa § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 64/1997 Z. z.“) sú (v spojení so závermi krajského súdu, ktoré sú zhrnuté na strane 3 až 6) zrozumiteľné a primerane odôvodnené, aj keď nedávajú všetky odpovede na všetky námietky sťažovateľov podané v odvolaní, najmä preto, že rešpektujú aj osobitosti reštitučných vzťahov, ku ktorým v tejto súvislosti zaujal stanovisko už najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 2 Sžo/82/2010 z 23. júna 2010 a tiež ústavný

súd, ak odmietol sťažnosť jedného zo sťažovateľov vo vzťahu k tomuto rozsudku najvyššieho súdu (pozri uvedené na s. 10).

S týmito dôvodmi sa ústavný súd plne stotožňuje a výklad a aplikácia relevantných ustanovení zákona č. 64/1997 Zb. vykazuje znaky logického výkladu rešpektujúceho požiadavku na ústavne konformný výklad zákonov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samotná skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom všeobecných súdov v ich právnej veci nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru.

Všeobecné súdy sa podľa názoru ústavného súdu primerane zaoberali právnymi a skutkovými aspektmi danej veci, ktoré vyhodnotili spôsobom, ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Namietaný rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a ústavný súd nezistil, že by rozsudku najvyššieho súdu bolo možné vyčítať jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti uzavrel, že právne závery najvyššieho súdu v tejto veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov (bez toho, aby podrobne citoval z rozsudku najvyššieho súdu) odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Vo vzťahu k iným označeným právam podľa čl. 47 a čl. 48 ústavy, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, ústavný súd konštatuje, že zo systematického zaradenia čl. 47 a čl. 48 ústavy v druhej hlave siedmom oddiele označenom ako „Právo na súdnu a inú právnu ochranu“, ktoré zahŕňa čl. 46 až čl. 50, vyplýva, že základné práva zakotvené v čl. 47 a čl. 48 ústavy patria do skupiny základných práv širšie označených ako právo na súdnu a inú právnu ochranu. Ústava však v článkoch tvoriacich siedmy oddiel druhej hlavy diferencuje obsah jednotlivých základných práv patriacich do jednej skupiny. Preto je legitímnym očakávaním, aby sťažovateľ v súlade s § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde v petite sťažnosti výslovne označil základné právo, ktorého porušenie namieta, s uvedením

príslušného článku ústavy (prípadne označil právo s uvedením príslušného článku dohovoru).

Vymedzenie základných práv podľa čl. 47 a čl. 48 ústavy v dôvodoch sťažnosti, ako aj v petite sťažnosti ako „práva na spravodlivý súdny proces“ nie je možné pri kvalifikovanom zastúpení sťažovateľov advokátom akceptovať ako namietanie porušenia „práva na spravodlivý súdny proces“ podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Za stavu, keď sťažovatelia odôvodňujú porušenie základných práv podľa čl. 47 a čl. 48 ústavy namietanými nesprávnymi skutkovými a právnymi závermi a nedostatočným odôvodnením rozsudku najvyššieho súdu bez toho, aby uvádzali iné dôvody, v ktorých vidia porušenie označených základných práv, je nutné konštatovať absenciu príčinnej súvislosti medzi argumentáciou sťažovateľov a možným porušením nimi označených základných práv (obdobne ako I. US 440/2010).

Sťažovatelia svoje tvrdenia o porušení základných práv podľa čl. 47 a čl. 48 ústavy navyše ani riadne neodôvodnili (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), teda ich sťažnosť mohol ústavný súd v tejto časti odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože sú kvalifikovane v konaní zastúpení (obdobne III. ÚS 604/08, II. ÚS 571/2012).

3. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poznamenáva, že sťažovatelia odvodzujú porušenie označených práv iba z nesprávnych právnych záverov najvyššieho súdu, ku ktorým dospel na základe vykonaného dokazovania. Základné právo vlastníť majetok nemožno zamieňať s „právom na úspech v súdnom konaní“, ktoré náš právny poriadok nepozná.

V súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo

vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva vlastníť majetok a práva na ochranu vlastníckeho práva v spojitosti s porušením práva na súdnu ochranu, porušenie ktorého ústavný súd nezistil, v tejto súvislosti tak nemohlo dôjsť ani k porušeniu práv garantujúcich ochranu ich vlastníctva. Aj v tejto časti preto ústavný súd ich sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2014